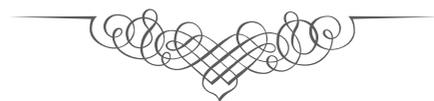
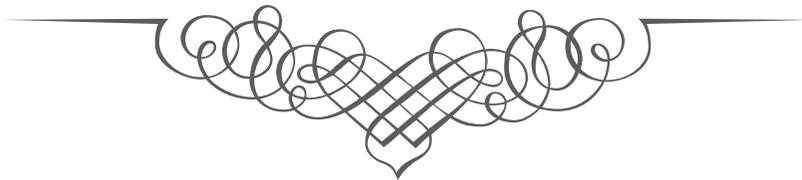
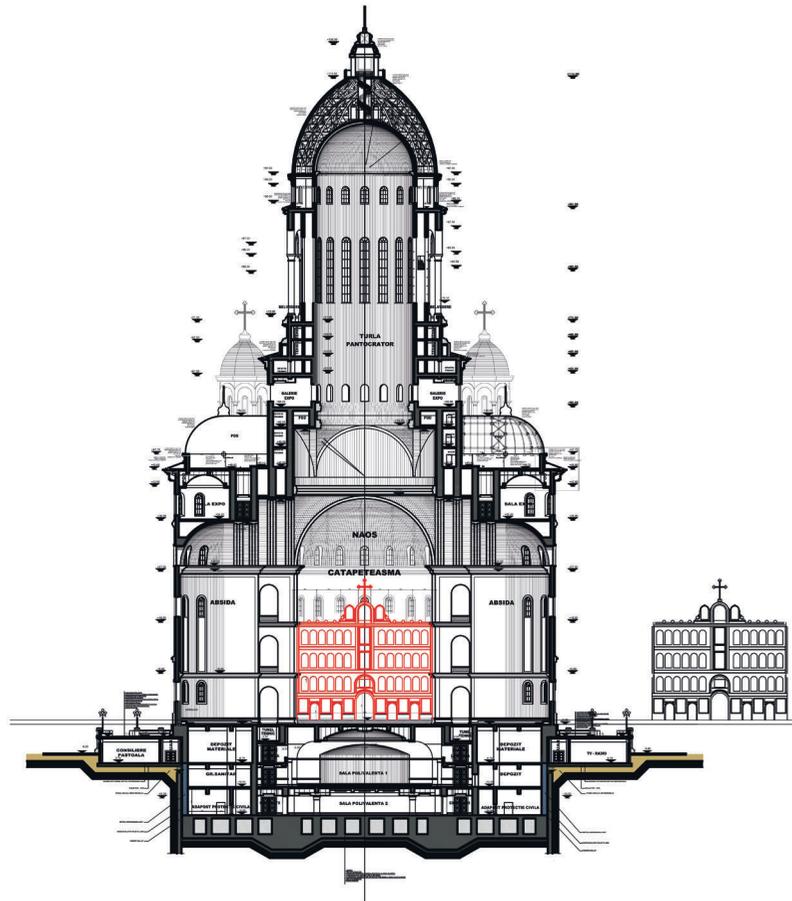
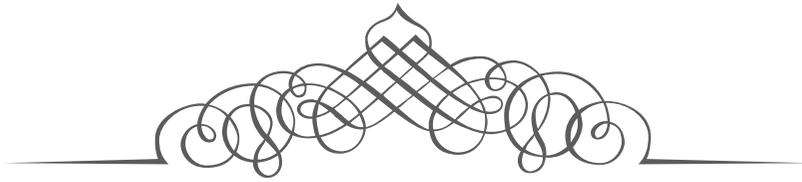


CONTEMPORANI CU ISTORIA



POVESTEA
DE PESTE
100 DE ANI
A CATEDRALEI
MÂNTUIRII
NEAMULUI





ISTORIA NE DĂ O ȘANSĂ

În 2018 se împlinesc 100 de ani de când România există ca stat independent, în urma unui lung șir de bătălii câștigate de înaintașii noștri pe câmpul de luptă sau cel diplomatic.

Cu toții avem în familie cel puțin un bunic care ne-a marcat copilăria cu poveștile primului război mondial, în urma căruia România a făcut marele pas de la independență la unitate. Ne amintim de ei cu nostalgie, cu mândrie și respect, așa cum se cuvine unor creatori de istorie.

Astăzi, la 25 de ani de la ieșirea din comunism, cu toții ne întrebăm ce vor povesti peste 100 de ani nepoții noștri despre generația noastră.

Putem intra în istorie ca generația care a făcut o revoluție sau ca generația care a renăscut spiritul românesc, nevoia lui de identitate într-o lume tulburată de conflicte. Dar mai presus de toate, putem intra în istorie ca generația care, inspirându-se din istorie, a reaprins credința.

Vă propunem, în cele ce urmează, o scurtă călătorie în ultimii 100 de ani de istorie ai României, alături de un proiect care a însuflețit constant întreaga societate și care este hărăzit să fie încheiat de noi: Catedrala Mântuirii Neamului.

Vă propunem ca la sfârșitul acestei călătorii imaginare, dumneavoastră, care faceți parte din elita României de astăzi, să fiți **Contemporan cu Istoria**.

În anul de grație 2018, când România își va număra victoriile, învățămintele, valorile și liderii care au modelat identitatea acestui stat în 100 de ani, dorim să ducem la capăt un vis al înaintașilor noștri: finalizarea primei Catedrale a Neamului.

Vă propunem să intrăm în istorie!

Grupul de sprijin „Prietenii Catedralei”



Regele Carol I al României

O IDEE APĂRUTĂ ODATĂ CU CERTIFICATUL DE NAȘTERE AL REGALITĂȚII ÎN ROMÂNIA

Pământul românesc a fost înzestrat cu numeroase lăcașuri de închinare, iar unele din ele, pe lângă menirea lor sacră, au devenit monumente de o inestimabilă valoare arhitectonică, artistică și istorică. Asemenea monumente au fost înălțate, alături de domnitorii și voievozii noștri și de ierarhii Bisericii, de dregătorii țării, de clerici și credincioși, înscriindu-și cu toții în istorie numele de ctitori de așezăminte și vetre de spiritualitate românească.

A devenit o sfântă datorie ca tot românul credincios să-și înalțe mintea și inima și către cele cerești, să nu le țină aplecate numai spre cele pământești. Și numai datorită acestei credințe puternice în Dumnezeu s-a păstrat unitatea între români, fiecare a putut lucra în liniște și pace pentru binele său intelectual, moral și material, iar



Scrisoarea prin care Regele Carol I al României a transmis Senatului Proiectul de lege referitor la construirea unei Catedrale române în Capitala țării

Legea aprobată de Senat în ședința din 20 mai 1882

prin aceasta pentru țară și neam.

Istoria îi atribuie lui Mihai Eminescu ideea aparută prima dată în spațiul public cu privire la construcția unei Catedrale a Eroilor Neamului. Aflându-se în redacția ziarului, a văzut dorobanții care se întorceau de pe câmpul de luptă unde s-a purtat Războiul de Independență, unii fără un picior, alții zdrențuiți și răniți. Atunci, Eminescu a spus că pentru acești eroi avem datoria, noi toți, să ridicăm o catedrală. Ideea a început să prindă contur concret după ce România a fost proclamată regat, la 14/26 martie 1881, de către Corpurile leguitoare, prin Legea nr. 710 din 15 martie 1881, publicată în „Monitorul Oficial”, nr. 60 din 15 martie 1881, în temeiul căreia, două luni mai târziu, Principele Carol a fost proclamat primul rege al României, solemnitatea încoronării având loc la 10/22 mai 1881.

Ca urmare, în 19 martie 1881, la câteva zile după proclamarea Regatului României, s-a constituit, în adunare generală Asociațiunea de construcțiune a catedralei din București, care și-a adoptat statutul, urmând să fie recunoscută de Guvern prin lege specială ca persoană juridică, cu dreptul de a primi donațiuni și legate.

Asociația își propunea, pentru realizarea acestui monument, „să adune fonduri prin: cotizațiile membrilor, apel la subscripție publică, acceptare de donațiuni și legate, ajutoare ori subvențiuni anuale ce se vor obține de la stat și prin orice alte mijloace de colectare de bani, cum ar fi organizarea de loterii etc”. (art. 2)

Odată cu izbucnirea primului război mondial în 1914 colectarea de fonduri a fost oprită, iar proiectul construirii catedralei pentru un timp amânat. Împrejurările istorice nefavorabile, instabilitatea guvernamentală și dese schimbări de primari la Primăria Capitalei au zădărnicit punerea în aplicare a acestei inițiative, dar ideea de a avea o Catedrală în București a rămas vie în inimile fiilor Bisericii și țării noastre.



Patriarhul Miron Cristea

IDEEA CATEDRALEI CA SEMN DE RECUNOȘTINȚĂ FAȚĂ DE ACTUL UNIRII

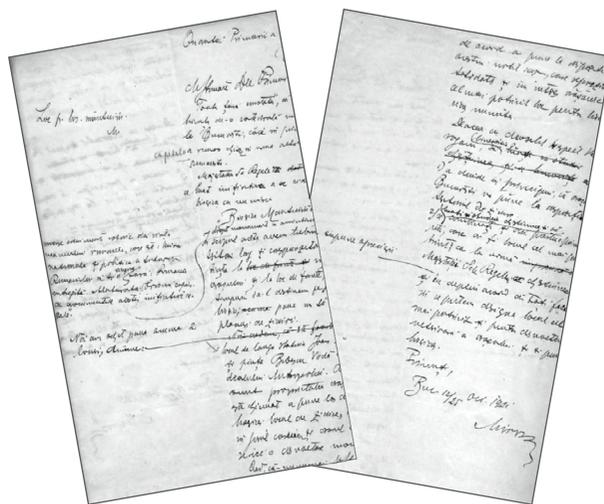
După anul 1918, s-a pus din nou și cu mai multă insistență problema înălțării unei catedrale în Capitala țării, drept recunoștință adusă bunului Dumnezeu pentru înfăptuirea României întregite și ca simbol al unității noastre de lege și de credință.

Îmbrățișată cu bucurie, deopotrivă, de șeful statului și de fruntașii politici ai țării, de intelectualitatea vremii și de clerul și credincioșii Bisericii, ideea a fost promovată

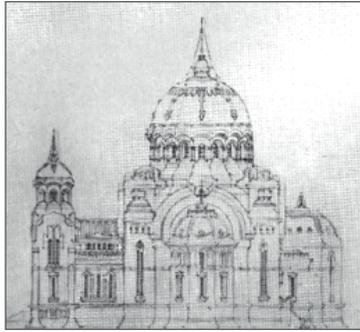
de Mitropolitul Primat Miron Cristea, care a preluat proiectul de la început, pentru că el fusese abandonat în anii războiului.

Astfel, la rugămintea mitropolitului primat Miron Cristea, Regele Ferdinand a îndreptat în ziua de 10 mai 1920 un apel către Sfântul Sinod, cerându-i, pe temeiul rânduielilor canonice, înalta sa binecuvântare spre a se putea începe pregătirile pentru înălțarea acestei sfinte biserici, întru eternizarea fericitului eveniment al unirii naționale a tuturor românilor.

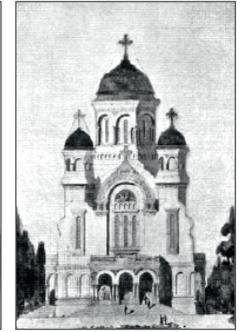
În aceeași zi, Sfântul Sinod s-a întrunit în ședință solemnă, în catedrala mitropolitană, la sfârșitul slujbei Sfintei Liturghii și, în prezența reprezentanților clerului și credincioșilor, ai Guvernului, Primăriei Capitalei și Casei Bisericii, a luat cunoștință de conținutul scrisorii regale și de lămuririle date, într-o frumoasă cuvântare, de mitropolitul primat Miron Cristea privind această catedrală, numită acum Catedrala Neamului, care trebuia să se ridice cu ajutorul întregii țări, al fiecărui cetățean și fiu al Bisericii noastre strămoșești, deci, prin colectă publică.



Scrisoarea mitropolitului Miron Cristea
către primarul general al Capitalei



Variante proiect Catedrală



Arhitect Becu

DISCURSUL PATRIARHULUI MIRON CRISTEA

In timpul sesiunii solemne a Sfântului Sinod, mitropolitul primat Miron Cristea a rostit câteva cuvinte emoționante: „Preasfințit Sinod Arhieresc, Onorați reprezentanți ai autorităților, Iubiți fii duhovnicești,

Trăim zile glorioase, încât noi – generația de azi –, cu drept cuvânt și cu multă mândrie, ne putem considera ca cea mai fericită dintre toate generațiile din trecutul de două mii de ani al neamului românesc.

Frumoasele rezultate istorice ce le-a obținut neamul ne îndreptățesc a constata că am avut în trecut și avem și azi, drept conducători, bărbați luminați, dezinteresați, înțelepți, prevăzători, providențiali chiar, pe care i-a urmat întreg poporul, în pofida atacurilor zilnice, pe care le cred purcând mai mult din temperamentul vioi al rasei și din exagerarea scăderilor inerente, dealtminteri, oamenilor peste tot și astfel și bărbaților ce conduc țări și popoare.

Dar mai presus de toate, am avut parte de ajutorul Preaputernicului Dumnezeu.

... Majestatea Sa gloriosul nostru Rege, care în timpul de grele încercări și-a pus încrederea în Domnul și a simțit mâna Lui ocrotitoare, iată, este cel ce ia inițiativa, să-i

înălțăm – drept monument de recunoștință – o măreață biserică, care să fie cea mai aleasă podoabă a întregii țări.

Am întrunit această ședință festivă, ca să dăm citire înveselitoarei solii regești și să facem apel calduros la întreaga țară, îndemnând-o ca, precum a urmat în timp de război pe voievodul său viteaz până la strălucita biruință finală, așa să-l urmeze și în timp de pace, cu însuflețire unanimă, la alcătuirea temeliei acelor așezăminte care vor fi garanția viitorului nostru.

Catedrala Neamului trebuie să se ridice cu ajutorul îmbelșugat al țării întregi și cu obolul darnic al fiecărui cetățean și fiu al Bisericii noastre strămoșești.

... Catedrala Neamului să dovedească, și prin concursul personal al fiecăruia, că este simbolul văzut al unității noastre de lege și de credință, de care să ne lege și amintirea plăcută că am contribuit cu tot ce am putut la înălțarea ei.”

APELUL REGELUI FERDINAND ADRESAT MEMBRILOR SFÂNTULUI SINOD, BUCUREȘTI, 10 MAI 1920

„Preasfințiți Părinți,

Înfăptuitu-s-a unirea politică a tuturor românilor, prin strădania atâtor minți alese și prin sângele atâtoro dintre copiii cei mai

buni ai neamului. Laudă îndreptățită lor și slavă nesfârșită Atotputernicului Dumnezeu, care nu ne-a părăsit în necazuri, ci ne-a întărit inima și gândul, ducându-ne la izbândă. Astăzi, mai mult ca oricând, suntem datori să-L preamărim din toată inima cu cântarea: «Cu noi este Dumnezeu, înțelegeți neamuri și vă plecați, căci cu noi este Dumnezeu». ... În sfârșit, pildă să ne fie răposatul Rege Carol I, care și-a unit gândul cu vechii ctitori, aducând la nouă strălucire minunile de la Argeș și Trei Ierarhi. Căci sufletul și jertfa biruitorilor de la Plevna s-au adăugat în temelie și la frumusețea acestor altare de mulțumită și proslăvire a Stăpânului tuturor.



Regele Ferdinand I al României

Noi și poporul român am avut fericirea a conduce țara la înfăptuirea visului de aur al strămoșilor: Unirea românilor într-un singur stat național.

Deci și sfânta biserică, care dorim a se înălța întru amintirea acestui strălucit eveniment, se cuvine să fie un monument vrednic de țelul măreț ce l-am atins, și opera tuturor românilor, ca un simbol al unității de neam și de credință. ...”

CUVÂNTUL MITROPOLITULUI PIMEN AL MOLDOVEI ȘI SUCEVEI

“**S**ufletul M. S. Regelui Ferdinand I simte la fel cu sufletele marilor noștri voievozi, care și-au dat seama că un popor trăiește și se întărește prin bunurile sale sufletești și se cuvine să se înalțe așezăminte religioase-morale pentru a ocroti și a scuti, pentru a întreține și dezvolta aceste bunuri.

Istoria ne spune că așa a făcut Alexandru cel Bun, Mircea cel Bătrân, Ștefan cel Mare și Sfânt, Mihai Viteazul, Neagoe Basarab, Vasile Lupu, Matei Basarab, Constantin Brâncoveanu și alți mari voievozi, între care voi cita pe Regele Carol I, în vremea și prin stăruința căruia s-a zidit din temelie catedrala episcopală din Galați, în amintirea războiului din 1877, purtat de armata noastră românească contra turcilor.

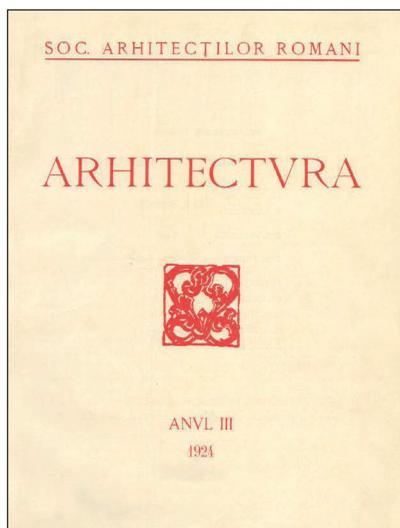
Și dacă pe voievozii vechi și pe oștenii lor îi pomenim și îi slăvim pentru biruințele purtate asupra vrăjmașilor la Baia, la Războieni, la Călugăreni, Șelimbreg, la Plevna și în alte locuri de luptă, cum vom slăvi pe eroii noștri din marele război, purtat în vremea noastră de M. S. Regele Ferdinand I, cu atâta vitejie, pe Valea Jiului, la Oituz, la Mărăști și la Mărășești, înfrângând și punând pe fugă oștile dușmane, căroră le-a spus: «Pe aici nu se trece» și nu s-a trecut! Prin aceste lupte sângeroase s-a întregit neamul

nostru românesc și s-a dezrobit pământul strămoșesc de la Nistru până la Tisa și Marea Neagră. Deci – ascultând cu respect și evlavie dorința M. S. Regelui – se cuvine să cerem ajutorul lui Dumnezeu, rugându-L să ne ajute spre a zidi și ridica din temelie o mândră biserică catedrală mitropolitană în București, care să fie un adevărat monument strălucit, corespunzător cu vremurile mari ce ne-a fost dat să le vedem și să le trăim, și care să fie, precum prea bine zice augustul nostru Rege, în scrisoarea sa, «ca un simbol al unității de neam și de credință».

Componenta nominală a comitetului de clerici și mireni, din toate zonele țării, care să patroneze construirea catedralei și, prin apel la credincioși, să strângă fondurile necesare – aprobat de Sfântul Sinod în ședința solemnă de la 10 mai 1920, la propunerea episcopului Nifon al Dunării de Jos – a fost stabilită la consfătuirea sinodală din 19 octombrie, același an. În alcătuirea acestui comitet au intrat, pe lângă regele Ferdinand și mitropolitul primat Miron Cristea, toți membrii Sfântului Sinod, un număr de cinci preoți din București, Iași, Sibiu, Cernăuți și Chișinău, deci, câte unul din fiecare provincie românească, apoi șefii partidelor politice, ministrul Cultelor, președintele Academiei Române, președinții Senatului și Adunării Deputaților, comandanții corpurilor de armată, rectorii universităților din București, Iași, Cluj și Cernăuți, președintele Inaltei Curți de Casație și Justiție și cel al Camerei de Comerț, primarul general al Capitalei și administratorul Casei Bisericii, în total 49 de persoane.

În continuare, la sesiunea din 3-4 februarie 1926 a primului Congres Național Bisericesc, constituit din membrii Sfântului Sinod și delegații clerului și credincioșilor,

pe temeiul Legii și Statutului de organizare a Bisericii Ortodoxe Române din 6 mai 1925, Patriarhul Miron a anunțat că, sosind momentul să se înceapă pregătirile pentru catedrală, Guvernul a votat un prim fond de 3 milioane lei și a propus să se numească o comisie specială care, în înțelegere cu Guvernul, să lanseze, când „va fi opinia publică pregătită și dispusă pentru jertfă”, apelul pentru o colectă generală în toată țara și o altă comisie de specialiști pentru pregătirea caietului de sarcini, cu toate condițiile ce trebuiesc să întrunească planurile.

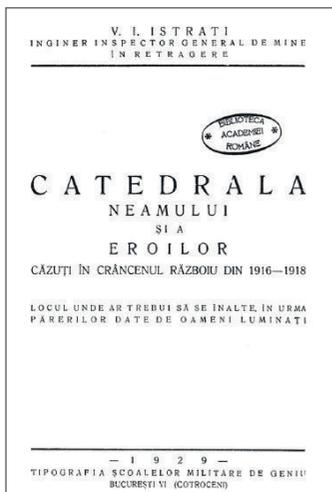


Revista Arhitectura, 1924, în care Ioan Slavici publică articolul „Catedrala Bucureștilor”

Așadar, primind propunerea patriarhului Miron, Congresul a însărcinat Consiliul Central Bisericesc, organul său executiv, ca, înainte de lansarea colectei generale, „când țara va fi liniștită și timpul oportun”, să se consulte cu o comisie specială formată din toți mitropoliții și arhiepiscopii, ministrul Cultelor al Finanțelor, primarul general al Capitalei, prefectul județului Ilfov, un reprezentant al Băncii Naționale și un delegat al Societății Naționale a Femeilor Ortodoxe. De asemenea, s-a mai hotărât să se intervină la Primăria Capitalei pentru a oferi un loc potrivit pentru asemenea zidire monumentală.

După cum era formulată hotărârea Congresului Național Bisericesc, începerea lucrării urma să se facă „la timpul oportun”, care, din nefericire, nu s-a ivit în anii următori, bântuiți de mari lipsuri și privațiuni. De aceea, apelul pentru deschiderea colectei n-a mai fost lansat.

Cu toate acestea, în anul 1927, după moartea regelui Ferdinand, patriarhul Miron, acum Înalt Regent, s-a încumetat să treacă la fapte și a cerut în mod oficial



“Catedrala Neamului și a Eroilor”,
de V.I. Istrati

Primăriei Capitalei să ofere un teren pentru noua catedrală.

Vestea a fost primită cu bucurie și interes în cercurile cele mai largi, arătând cât de mult era dorită și așteptată Catedrala Mântuirii Neamului de către populația Bucureștilor și chiar a întregii țări. Nimeni n-a contestat necesitatea edificării ei. Nu s-a obiectat nici măcar că țara trecea atunci prin

vremuri grele, din cauza mării crize economice care cuprinsese întreaga Europă. Toți au fost de acord ca această catedrală să fie ridicată cât mai curând și cât mai frumoasă, demnă de România întregită, nădăjduind că se vor putea strânge sumele necesare pentru zidirea ei.

ALEGEREA LOCULUI DE CONSTRUCȚIE A CATEDRALEI

Fixarea locului de amplasare a mărețului edificiu a stârnit, însă, o amplă dezbateră, care a durat doi ani. Prin articole în presă, intervenții radiofonice, studii și broșuri tipărite, memorii și scrisori adresate direct patriarhului Miron, arhitecți, ingineri, oameni de cultură, profesori universitari, jurnaliști, specialiști în probleme de urbanism s-au întrecut în a face propuneri privind locul cel mai potrivit pentru noua catedrală.

Astfel, Octavian Goga, susținând amplasarea Catedralei în Piața Ion C. Brătianu, pe terenul vechii Primării, din fața Universității, unde se află astăzi Teatrul Național și Hotelul Intercontinental, scria în ziarul „Universul” din 2 martie 1929:

„...Mă bucur că acest proiect, despre care a fost vorba în mai multe rânduri, se găsește în pragul realizării...Dacă începe realizarea acestui plan abia la zece ani de la Unire, cred că o amânare nu mai este posibilă și străduințele noastre ale tuturor trebuie să se împreuneze pentru a se găsi o soluție cât mai potrivită.

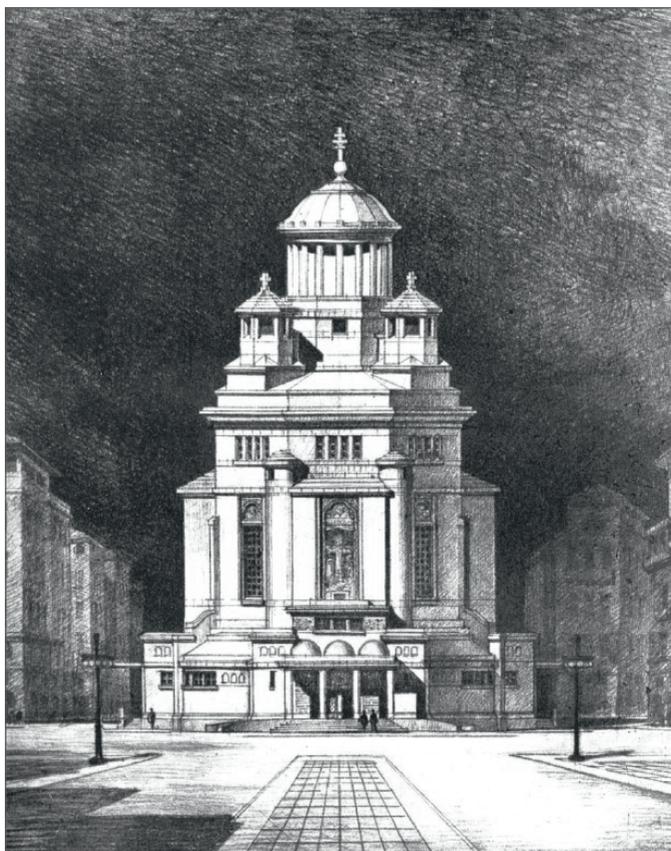
... cred că reies în mod evident avantajele incontestabile ale terenului din Piața Brătianu, care se impun atât prin poziția, cât și prin extensiunea și dispoziția sa...”

Așezarea catedralei în Piața Ion. C. Brătianu a fost sprijinită și de publicistul Mihail Mora, în ziarul „Universul” din 27 februarie 1929:

„Prima condiție a unei catedrale cu caracter de clădire proeminentă este să fie așezată în plin centrul orașului, pentru ca strălucirea ei să radieze egal în toate părțile, să domine, să fie în drumul tuturor. Așa sunt Domul din Milano, „Sfântul Ștefan” din Viena, „Sfântul Petru” din



Anteproiect pentru amplasarea Catedralei în Dealul Arsenalului



Proiect catedrală Arhitect Petre Antonescu

Roma și mai toate catedralele cu reputație mondială... Oricine ar veni în capitală, oricine se va mișca cu câteva sute de metri în centrul ei, va da cu ochii de impunătorul și sfântul lăcaș și va putea să judece și măreția realizării și rădăcinile credinței. Perspectiva, vecinătatea Universității, apropierea eternității, simbolul întrupat în statuia lui Mihai Viteazul și alte elemente materiale și spirituale vin să se adauge în sprijinul acestei preferințe.”

În dezacord cu cei care susțineau amplasamentul din fața Universității, Nicolae Iorga, în ziarul „Neamul Românesc” din 26 februarie 1929 propunea înălțarea catedralei pe Dealul Mihai Vodă, în locul Arsenalului armatei:



Terenul de pe bulevardul I.C. Brătianu unde a fost vechea Primărie

„...Pentru Catedrală se mai cere și puțința de a ieși la iveală, necesitatea de a se găsi în fundalul unei mari și frumoase artere de circulație, de a fi accesibilă din mai multe părți. Dar acolo nu e decât un colț oarecare de stradă și pe două părți se află case neexpropriabile.

Puneți Catedrala undeva sus, în vază; puneți-o la loc larg, deschis, unde e Arsenalul, de exemplu, dar nu mai faceți greșeala de a îngropa sute de milioane la toate răspântiile!”.

Amplasamentul de pe Dealul Arsenalului a fost recomandat și de arhitectul Petre Antonescu, în ziarul „Neamul Românesc”, din 27 februarie 1929:

„Plecând de la ideea că această Catedrală va fi cel mai însemnat monument al țării, se înțelege de la sine că va trebui așezat pe unul din locurile cele mai proeminente ale orașului, pentru a putea fi văzut cât de mult și cât de departe și în așa fel încât să se impună cât mai bine vederii, fără a fi căutat.”

Pentru a studia aceste propuneri, patriarhul Miron a convocat în ziua de 19 februarie 1929, la Reședința patriarhală, o comisie de specialiști formată din arhitecții

Petre Antonescu, Roger Bolomey, State Ciortan și inginer G. Balș, cărora li s-a alăturat Aurel Vlad, Ministrul Cultelor și Dem. Dobrescu, Primarul General al Capitalei.

Trecând în revistă locurile propuse pentru amplasarea noii catedrale, comisia a constatat că ele atingeau cifra de 12 și, de la bun început, a respins 3 dintre ele, ca fiind total necoresunzătoare și anume: Piața Romană, Dealul Schitul Măgureanu și Dealul Mitropoliei (latura dinspre strada Ienăchiță Văcărescu).

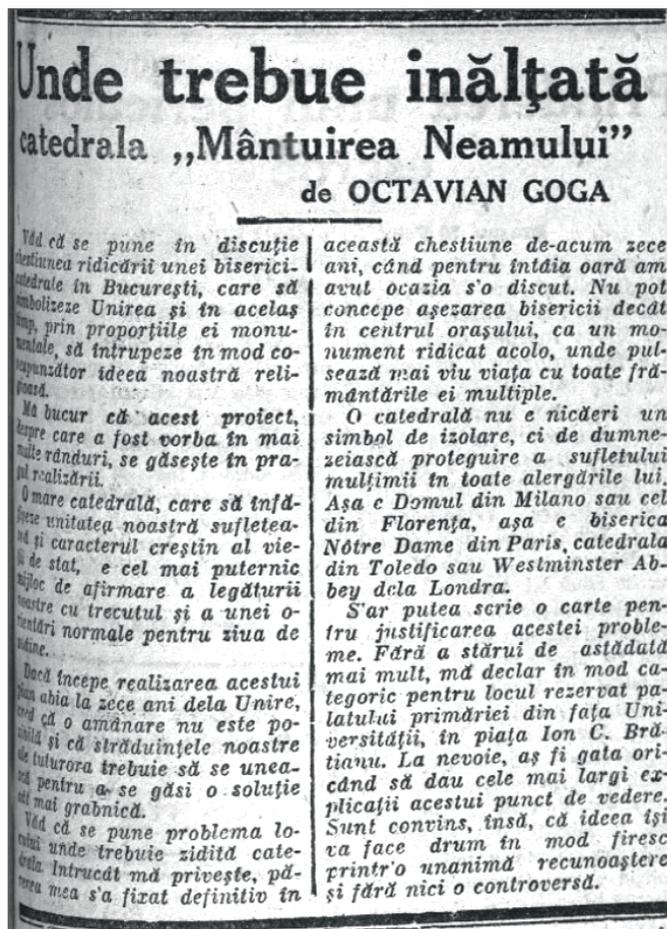
Luând, apoi, în discuție celelalte 9 propuneri rămase, comisia a renunțat la 6 dintre ele pentru lipsă de perspectivă sau pentru exproprierea mari pe care acestea le presupuneau și anume: Șoseaua Kiseleff, în apropiere de Piața Victoriei de azi; în Grădina Cișmigiu; spre Cotroceni, aproape de Facultatea de Medicină; în Parcul Carol; lângă Casa Vănilor (sau Vama Poștei), aflată pe atunci în spatele clădirii de astăzi a Primăriei Capitalei; în careul de clădiri din jurul bisericii Sfântul Gheorghe-Nou, propuse a fi demolate, împreună cu ctitoria lui Constantin Brâncoveanu.

În final, membrii Comisiei au reținut 3 propuneri de locuri considerate a fi potrivite pentru amplasarea noii Catedrale, pe care le-au și vizitat, recomandându-le patriarhului Miron spre a decide, și anume: în unghiul format de B-dul I. C. Brătianu și B-dul Carol I, pe locul viran din fața Universității, unde fusese vechea Primărie a orașului și pe care se ridică astăzi Hotelul Intercontinental și clădirea Teatrului Național; la poalele Dealului Mitropoliei, în Piața Bibescu-Vodă și pe locul Halelor Centrale; pe Dealul Mihai Vodă, unde se afla atunci Arsenalul Armatei, ce urma să fie mutat în afara orașului.

Analizând cele trei propuneri recomandate de specialiști, patriarhul Miron a constatat că terenul fostei Primării de pe B-dul I. C. Brătianu era într-adevăr potrivit, fiind situat în punctul central al orașului, dar oferea un spațiu

îngust, astfel că noua Catedrală ar fi stat ascunsă privirilor într-un conglomerat de clădiri, alături de Universitate și de Spitalul Colțea, iar Dealul Mihai Vodă, un loc înalt și bun pentru catedrală, aflat și el în inima Capitalei, cerea trasări de străzi și bulevarde, concomitent cu asanarea împrejurimilor sale, lucrare complicată și foarte costisitoare.

În această situație, atacat de presă și hărțuit de diverse persoane cu propuneri de amplasare dintre cele mai bizare, patriarhul Miron s-a oprit asupra locului de la poalele Dealului Mitropoliei, numit pe atunci Piața Bibescu-Vodă,



Articolul lui O. Goga din ziarul "Universul", 2 martie 1929



Nicolae Iorga

care nu presupunea exproprieri, ci doar mutarea Halelor Centrale, obținându-se astfel peste 30.000 m.p. Dacă se acoperea Dâmbovița în această porțiune, lucru relativ simplu de îndeplinit, se mai câștigau aproape 20.000 m.p., deci, o suprafață totală de 50.000 m.p., suficient de largă pentru o biserică monumentală și cu posibilități de acces dinspre mai multe artere ale orașului.

După alegerea locului pentru viitoarea catedrală, s-a procedat, conform datinei, la marcarea lui prin ridicarea unei troițe. La dorința patriarhului Miron, Guvernul a admis, în ședința sa din 30 aprilie 1929, ca punerea troiței să se facă într-un cadru solemn, în ziua de sâmbătă, 11

mai, același an, cu prilejul festivităților organizate pentru sărbătorirea împlinirii a zece ani de la unirea Ardealului, Bucovinei și Basarabiei cu Patria-mamă. Serviciul religios, la care au participat principele Nicolae și Constantin Buzdugan, ca membri ai Regenței, apoi Regina Maria, cu Princesele Elena și Ileana, reprezentanții guvernului, ai armatei și mulțimea de clerici și credincioși, a fost oficiat, începând de la ora 9,30, de episcopul Tit Simedrea, vicarul Arhiepiscopiei Bucureștilor, iar patriarhul Miron Cristea, după ce a stropit troița și locul cu apă sfințită din râul Iordan, a rostit o frumoasă cuvântare.

Actul punerii pietrei fundamentale a Catedralei Mântuirii Neamului a fost primit cu viu interes în întreaga țară, știrea fiind anunțată și amplu comentată în presa vremii.

A doua zi după punerea pietrei fundamentale a noii Catedrale, avocatul Vasile Goldiș, unul din fruntașii luptei naționale a românilor transilvăneni, expedia de la Arad, patriarhului Miron, următoarea telegramă:

„Vă felicit din suflet pentru sfânta cerbie cu care susțineți locul singur potrivit Catedralei Mântuirii Neamului.”

Din nefericire, demersul patriarhului Miron s-a oprit aici, căci o puternică criză economică a cuprins atunci țara, menținându-se și în anii următori, încât nu s-au putut strânge fondurile necesare începerii lucrărilor pregătitoare pentru viitoare Catedrală și nici autoritățile statului n-au venit în ajutor.

Toate acestea l-au determinat pe patriarhul Miron să amâne zidirea unei Catedrale monumentale în București, vrednică de România întregită, și să-și concentreze eforturile spre restaurarea vechii ctitorii a lui Constantin Vodă Șerban de pe Dealul Mitropolei, pe care cele câteva veacuri de existență o deterioraseră rău de tot, atât la exterior, cât și în interior, lucrare de mare amploare, care s-a și executat între anii 1932-1935, cu o cheltuială de 5 milioane lei, adunați cu

multe greutate în acele timpuri de mari lipsuri materiale.

În pisania zugrăvită pe peretele interior al pronaosului, deasupra cafasului, cum însuși patriarhul Miron a cerut să se scrie, se spune clar că biserica a fost restaurată „ca să mai poată sluji de catedrală a Patriarhiei Române până când împrejurările economice favorabile vor îngădui înfăptuirea ideii de a zidi o măreață biserică a Mântuirii Neamului, drept mulțumită Milostivului Dumnezeu pentru întregirea țării în hotarele sale firești”.

Dar necesitatea construirii unei Catedrale în București prinsese rădăcini în conștiința opiniei publice, mai ales în mediile intelectuale și, din când în când, era susținută în presă sau prin memorii adresate Patriarhiei, Ministerului Cultelor și chiar Palatului Regal. Un astfel de memoriu a fost înaintat Regelui Carol al II-lea, în 13 februarie 1935, de către N. C. Unteanu, fost director al Cancelariei Senatului până la 1 mai 1934, apoi pensionar, în care spune:

„In timpurile actuale, de desăvârșire a unor începuturi destul de grele, se impune ca o necesitate, atât pentru a comemora pe eroii căzuți în războiul de întregirea neamului, cât și unirea țărișoarelor surori, construcția unei catedrale mari în Capitala României.

Acum în urmă, vedem ridicându-se lăcașuri frumoase și monumente falnice, unele adevărate opere de artă. Oare, în mijlocul acestora, nu ar avea loc, ca o regină, un mare lăcaș al creștinilor ortodocși, adepții confesiunii dominante în stat, Catedrala Sfintei Patriarhii?

Dar toți se întreabă cu sfială, de la mic la mare, cu ce mijloace și de unde banii? Apoi, de unde oare au mijloace și bani adepții celorlalte confesiuni de-și zidesc edificii de rugăciune și comemorare, decât din obolul strâns între membrii lor.

Și noi, ortodocșii, trebuie să așteptăm să ne construiască această clădire monumentală statul, care în prezent este destul de împovărat?

După o statistică recentă, sunt aproape 13 milioane de ortodocși în România. Ce ar fi dacă ar da fiecare câte 10 lei într-un an? Care este românul creștin care nu ar putea da 10 lei în cursul unui an de zile? In primul an am realiza astfel un capital de circa 130 milioane lei, dacă nu și mai mult, dată fiind generozitatea creștinului înstărit, când este vorba de lăcașul lui de rugăciune.

Apoi, cu această sumă nu ar putea lua naștere un lăcaș monumental de închinare, care să facă fală Capitalei, Țării și mai ales religiunii noastre și generației de astăzi?

Se va putea zice și cu drept cuvânt: «E adevărat că fiecare creștin ar da cu toată inima un obol de zece lei într-un an de zile pentru un scop așa de înălțător, dar cum să se adune la un loc și de la toți».

Pentru aceasta nu trebuie lege adoptată de Senat și de Cameră. Este suficientă numai puțină bunăvoință, numai nițel simțământ religios, numai nițel suflu național din partea bunilor și înțelepților noștri Părinți și păstori sufletești. Și iată cum:

După diposițiunile actualei legi de organizare și a regulamentului pentru punerea ei în aplicare, toți Preacucernicii preoți din țara întreagă au liste definitive cu enoriașii din comună. Cu toată ușurința ar putea, deci, aduna de la fiecare credincios și bun român, zece lei într-un



Vasile Goldiș și preafericitul Miron Cristea

an și, cu acte în regulă, să înainteze banii protopopiatelor, care, la rândul lor, îi vor îndruma sfințelor episcopii și acestea înaltei Patriarhii, spre consemnare la Casa de Depuneri și Consemnațiuni...

Cer iertare că am îndrăznit să fac această rugămintă și rog pe Majestatea Voastră să primească prin os, neșărmuritul devotament al preasupusului și preaplecatului servitor, fost ostaș în războaiele 1913 și 1916-1918”.

READUCEREA ÎN ACTUALITATE A PROIECTULUI CATEDRALEI ÎN TIMPUL PATRIARHULUI NICODIM



Patriarhul Nicodim Munteanu

Vremurile mai bune pentru țară n-au venit, însă, căci la 1 septembrie 1939 a izbucnit cel de-al doilea război mondial, prinzând în vârtoarea lui și România, cărei i-au fost răpitate Basarabia, Bucovina, Ținutul Herța (prin Ultimatumul sovietic din 22 iunie 1940), Ardealul de Nord (în urma Dictatului de la Viena din 30 august 1940) și Cadrilaterul (cedat Bulgariei prin acordul de la Craiova, din 7 septembrie 1940). Dar chiar și în aceste împrejurări neprielnice pentru țară, proiectul construirii unei Catedrale în București a făcut obiectul unor memorii adresate conducerii statului, cerându-se readucerea lui în actualitate, însă fără succes în acești ani tulburi.

PRIGONIREA CREDINȚEI ÎN ANII COMUNISMULUI

În deceniile întunecate ale comunismului de după cel de-al doilea război mondial, când mii de preoți și călugări au fost arestați, judecați și condamnați la ani grei de închisoare, de unde mulți nu s-au mai întors, Catedrala Mântuirii Neamului a devenit un subiect închis, iar aplicarea unui plan nesăbuit de sistematizare urbană în București a dus la distrugerea unor monumente vechi, între care și unele biserici și mănăstiri, grăitoare pentru trecutul nostru național.

Astfel, în perioada 1968-1987 au fost demolate următoarele biserici și mănăstiri: Crângași (1968), Albă-Postăvari (1984), Sf. Nicolae-Jitniță (1986), Mănăstirea Cotroceni (1984), reconstruită între 2000-2009, Ieni (1977), Sf. Vineri-Hereasca (1987), Sf. Nicolae-Sârbi (1985), Olteni (1987), Mănăstirea Văcărești (1986), Bradu-Staicu (1987), Sf. Spiridon- Vechi (1987), reconstruită în 1992, Mănăstirea Pantelimon (1986), Spirea Veche (1984), Izvorul Tămăduirii (1984), Sf. Treime-Crucea de Piatră (1987), Capela Sf. Mina (1985), Gherghiceanu (1984), Doamna Oltea (1986), reconstruită în anul 2000. Totodată, alte biserici și mănăstiri au fost dislocate de pe vatra lor și

mutate pe un alt aliniament, după cum urmează: Schitul Maicilor (1982), Mihai Vodă (1984), Sf. Ilie-Rahova (1984), Olari (1986), Sf. Ionică-Piață (1986), Sf. Ștefan-Cuibul cu Barză (1988), Sf. Gheorghe-Capra (1985).

Între anii 1985-1987, ctitoria lui Constantin Vodă Șerban de pe Dealul Mitropoliei, pentru a treia oară în existența ei seculară, a fost amenințată cu demolarea, ca și Reședința patriarhală, spre a face loc unui monument consacrat „Victoriei Socialismului în România”. Potrivit proiectului, clopotnița urma să fie mutată spre biserică, lăsând locul liber pentru acest monument, biserica să devină muzeu, iar reședința patriarhală să fie strămutată la mănăstirea Văcărești, restaurată și transformată în Centru patriarhal.

Cu mari eforturi, patriarhii Iustin (1977-1986) și Teoctist (1986-2007) au reușit să îndepărteze primejdia și să salveze aceste edificii bisericești, arătând mai marilor zilei că prin aceasta se lovește în vechea tradiție, aproape legendară, a Dealului Mitropoliei, martor al trecutului nostru zbuciumat, care ne reamintește atât de sugestiv de



Mănăstirea Cotroceni înainte de demolarea din 1984 - reconstruită între 2000-2009

măreția vremurilor de altădată, că acest deal trebuie să ne fie sfânt și scump, pentru că el ne leagă prin firul istoriei de înaintași, iar ruperea acestui fir poate avea urmări grave în sufletul poporului, făcându-l să se simtă străin în propria lui țară.

RELUAREA PROIECTULUI CATEDRALEI DE CĂTRE PATRIARHUL TEOCTIST

După evenimentele din decembrie 1989, proiectul construirii Catedralei Patriarhiei a prins din nou viață, după o tăcere de 45 de ani, aducându-se în sprijinul ei argumente noi, pe lângă cele formulate anterior: cinstirea înaintașilor care s-au jertfit pentru credința și unitatea neamului, dar și a eroilor care și-au dat viața în decembrie 1989 pentru eliberarea țării de dictatură și ateism, precum și a celor care au suferit teroarea fără precedent în închisorile și lagărele comuniste.

Reluată cu tot mai multă vigoare de mass-media și circulând intens în cercurile largi ale societății, această idee a mișcat inimile tuturor românilor dreptmăritori creștini din toate colțurile țării, indiferent de răspunderile pe care le aveau, ca o îndatorire sfântă pentru cinstirea memoriei înaintașilor și ca simbol văzut al unității noastre de credință și de neam, al libertății și demnității noastre românești. Încât s-a reaprins candela dorinței patriarhului Miron Cristea, inițiatorul edificării Catedralei Patriarhiei, a Catedralei Mântuirii Neamului, care să fie închinată triumfului luptei și aspirațiilor seculare ale poporului nostru pentru independență și reîntregirea neamului, pentru libertate, credința creștin ortodoxă și abolirea pentru totdeauna a comunismului în România, să simbolizeze, deci, mântuirea neamului românesc.

Încă din ianuarie 1990, Patriarhia Română a organizat o primă și largă consultare cu personalități din domeniile culturii, artei, istoriei, arhitecturii, spre a formula o temă

de proiectare pentru viitoarea catedrală, despre care s-a spus că trebuie să fie cea dintâi podoabă a țării, atât din punct de vedere monumental, cât și al destinației sale pentru nevoile cultului și pentru ceremoniile religioase și cu caracter național. Totodată, s-a inițiat și o corespondență cu autoritățile de stat centrale și locale în acest scop, subliniindu-se faptul că zidirea noii catedrale este, în primul rând, o preocupare a Bisericii Ortodoxe Române. Dat fiind, însă, simbolismul și destinația sa, cu toate multiplele sale funcțiuni, sub aspect religios și național românesc, s-a precizat că ea trebuie să fie opera întregului popor român dreptcredincios, a tuturor acelora care poartă de grijă destinului acestei țări.

Din considerente de ordin istoric și liturgic, în același timp, catedrala trebuie să fie strâns legată de cultul eroilor, care este

simbolul jertfelor românești și al legăturilor cu trecutul nostru istoric. De altfel, cultul sfinților Bisericii se află în strânsă legătură cu cultul eroilor neamului. O tradiție veche așeza mormintele eroilor în jurul bisericilor, iar pe mormintele sfinților și ale martirilor s-au înălțat primele biserici.

Tot pentru motive de ordin liturgic, Catedrala trebuie să aibă o capacitate corespunzătoare pentru a fi funcțională și din punct de vedere practic, când se oficiază slujbe în sobor și cu participare numeroasă a credincioșilor, îndeosebi la marile sărbători și aniversări bisericești, și la conferințele și întrunirile interortodoxe și intercreștine.

Pentru rațiuni de natură cultural-istorică, catedrala, spre deosebire de bisericile parohiale, trebuie să fie monumentală,



Moment din timpul sfințirii locului din Piața Unirii, 5 februarie 1999 (în centru: fostul Patriarh Teoctist Arăpașu, în stânga: actualul Patriarh al României, P.F. Daniel Ciobotea, la data aceea Mitropolit al Moldovei și Bucovinei)

să exprime demnitatea Bisericii și a neamului românesc. De altfel, avem astăzi peste tot în țară biserici parohiale adevărate Catedrale. Și Catedrala Patriarhiei trebuie să aibă o anumită monumentalitate. Altminteri, n-ar fi catedrală!

Iar ca stil, ea trebuie să reprezinte tradiția noastră românească, adaptată cerințelor contemporane de participare a credincioșilor la serviciile divine, întrucât Biserica are menirea de a fi nu numai păstrătoarea credinței ortodoxe, ci și a artei autohtone.

STABILIREA LOCULUI DE AMPLASARE A NOII CATEDRALE

Începând din 1992, Sinodul Permanent și Consiliul Național Bisericesc au reluat cu mai multă stăruință preocupările pentru construirea Catedralei Patriarhiei, inițiind numeroase consfătuiri și întruniri cu specialiști și oameni de cultură și artă, care au împărtășit și susținut realizarea acestui proiect. S-a apreciat că este bine să se păstreze denumirea de Catedrala Mântuirii Neamului, pe care i-a atribuit-o patriarhul Miron Cristea și înaintașii noștri, spre a cinsti după cuviință pe vitejii și eroii care s-au jertfit pentru credință, libertatea și unitatea neamului românesc.



Propunere pentru Catedrala Patriarhală



Patriarhul Teoctist și Papa Ioan Paul al II-lea binecuvântează crucea de pe amplasamentul din Piața Unirii, 9 mai 1999

Locația a fost schimbată de 5 ori în aproape 20 de ani, Așadar, după atâtea discuții, tergiversări și peregrinări, în sfârșit, Catedrala și-a găsit un loc al ei pe Dealul Arsenalului, în Calea 13 Septembrie, sectorul 5. La stabilirea acestui amplasament au participat, într-un larg consens, principalele instituții ale Statului și autoritățile locale. Guvernul României a deschis calea acestei noi etape prin promovarea Ordonanței de urgență nr. 19 din 17 martie 2005 privind realizarea Ansamblului Arhitectural Catedrala Mântuirii Neamului, publicată în Monitorul Oficial nr. 234 din 21 martie 2005.

una mai spre iarnă, în data de 30 noiembrie a fiecărui an. Imediat după sărbătoarea națională bisericească – Sfântul Apostol Andrei, vine sărbătoarea națională – 1 Decembrie, care se leagă între ele, pentru că atât unitatea de credință apostolică pe care o mărturisim, cât și unitatea de cuget și simțiri ca popor sunt arătate în aceste două zile mari și sfinte: 30 Noiembrie și 1 Decembrie”.

Totodată, Prea Fericitul Părinte Patriarh Daniel a pus în evidență bucuria pe care o trăiește cel care devine ctitor al unei biserici:

„Să ne ajute Bunul Dumnezeu să avem întotdeauna bucuria de a fi ctitori, de fi oameni care lasă în urma lor multă lumină. În Biserica Ortodoxă, pomenirea ctitorilor se face cu formula: «fericiții și pururea pomeniții ctitori». Ei sunt fericiți și pomeniți pururea, chiar când nu mai are cine să-i pomenească dintre rudele lor. Cât timp dăinuiește o biserică, ctitorii sunt pururea pomeniți în slujbele noastre și în cer,

pentru că cine a făcut ceva pentru Dumnezeu, Dumnezeu nu-l uită niciodată. Un ctitor împrumută mâinile sale lui Dumnezeu ca să zidească biserică Preasfintei Treimi spre mântuirea credincioșilor. Să ne ajute Bunul Dumnezeu să simțim totdeauna bucuria lucrului bine făcut și bucuria lucrurilor sfinte, solemne, care dăinuiesc și după ce noi trecem la viața veșnică. Așa să ne ajute Dumnezeu!”.

Locul pe care se va construi viitoarea Catedrală patriarhală a fost marcat cu o cruce de marmură, având inscripția: „Loc sfințit pentru noua Catedrală patriarhală. 29 noiembrie 2007”.

Punerea pietrei de temelie și sfințirea locului au fost precedate de slujba de sfințire a apei, oficiată de un sobor de preoți și diaconi.

În cadrul slujbei a fost rostită rugăciunea de binecuvântare a pietrei de temelie, piatră care a fost stropită cu aghiazmă și așezată la baza crucii care marchează viitorul altar al Catedralei patriarhale. Piatra de temelie așezată la baza viitorului edificiu are însemnată pe ea monograma creștină Is Hr Ni Ka și a fost unsă cu untdelemn sfințit.

Prea Fericitul Părinte Patriarh Daniel a pus primul cancioc de ciment la baza crucii, fiind urmat pe rând de înalții demnitari de stat prezenți la eveniment.

A urmat un cuvânt prin care Prea Fericitul Părinte Patriarh Daniel a subliniat însemnătatea ridicării unei noi Catedrale patriarhale: „Acum, Dumnezeu ne binecuvântează cu un nou moment sfânt și solemn, și anume punerea pietrei de temelie pentru noua Catedrală patriarhală, pe care Prea



Prea Fericitul Părinte Patriarh Daniel rostindu-și cuvântul la Simpozionul consultativ, 2009



Rugăciune pentru începerea lucrărilor după primirea Autorizației de Construcție, 3 septembrie 2010

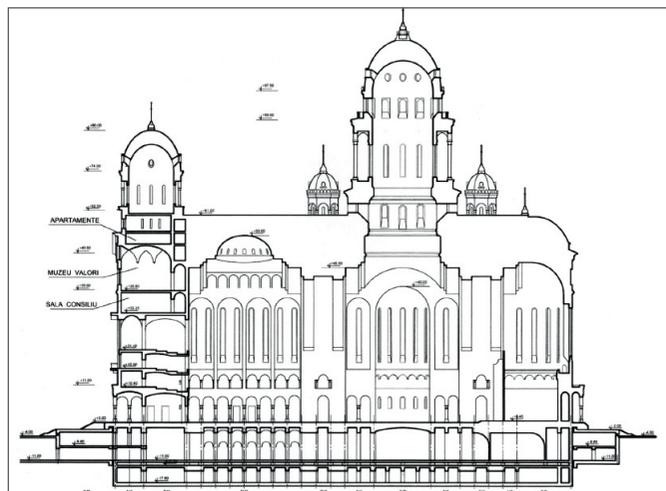
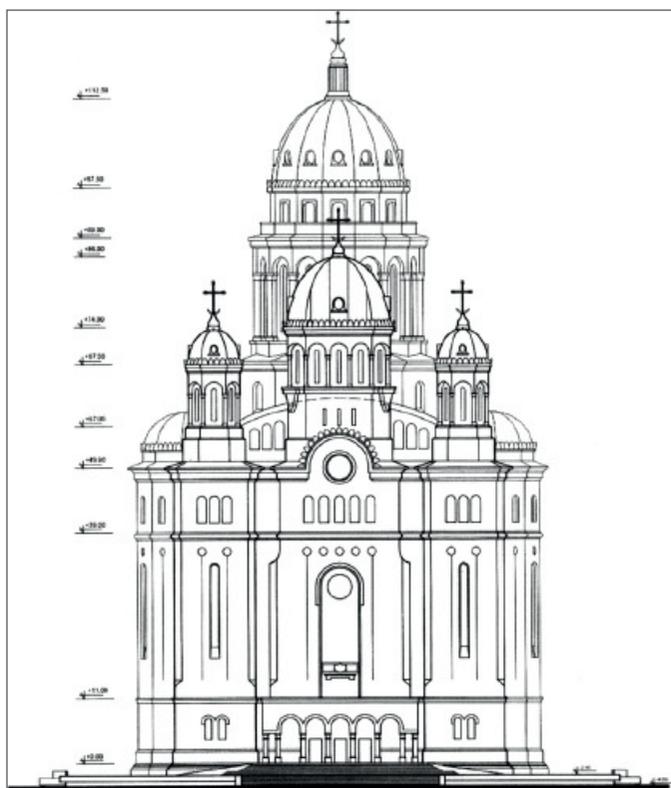
Fericitul Părinte Patriarh Teoctist, de vrednică pomenire, ca și predecesorii săi, a numit-o Catedrala Mântuirii Neamului. Este vorba despre Catedrala izbăvirii neamului din multe neazuri, din oprimări, din războaie. Astfel, acum, noi dorim să începem împlinirea unui vis sfânt, împlinirea unei dorințe sfinte, și anume aceea de a avea o

catedrală în Capitală. Bucureștiul este una dintre capitalele europene care nu are o catedrală pe măsura demnității acestui oraș, a acestei capitale europene“.

REPERE PENTRU NOUA CATEDRALĂ PATRIARHALĂ

Din suprafața de 11 hectare de pe Dealul Arsenalului, Catedrala și clădirile anexe vor ocupa 6 hectare. Restul terenului va fi amenajat ca parc de protecție, unde credincioșii vor putea veni spre a se reculege.

Construirea Catedralei pe acest amplasament alături cele mai importante instituții ale statului, care formează un fel de acropolă: Parlamentul, Biserica și Armata, iar rezonanța istorică a locului este marcată și de existența, până în anii 1982-1984, a unor biserici care au fost distruse



de regimul comunist. Astfel, Dealul Arsenalului, care a fost văduvit de șase altare în perioada comunismului, fie prin dărâmare, fie prin translare pentru a face loc Casei Poporului, va susține acum Catedrala reprezentativă a neamului românesc.

Potrivit Planului Urbanistic Zonal (studiul care prevede detaliile tehnice pentru zona Palatul Parlamentului - 13 Septembrie), aprobat de Consiliul General al Municipiului București, Catedrala va avea fațada principală spre cartierul 13 Septembrie, intrarea se va face dinspre clădirea Ministerului Apărării Naționale. Edificiul va avea o înălțime de 114 metri (față de Parcul Izvor, considerat cota zero), 80 de metri lățime între abside, cu o cupolă mai înaltă decât Palatul Parlamentului și construcții anexe la aceeași înălțime cu sediul Ministerului Apărării Naționale (aflat în imediata apropiere).

ÎN LOC DE CONCLUZII

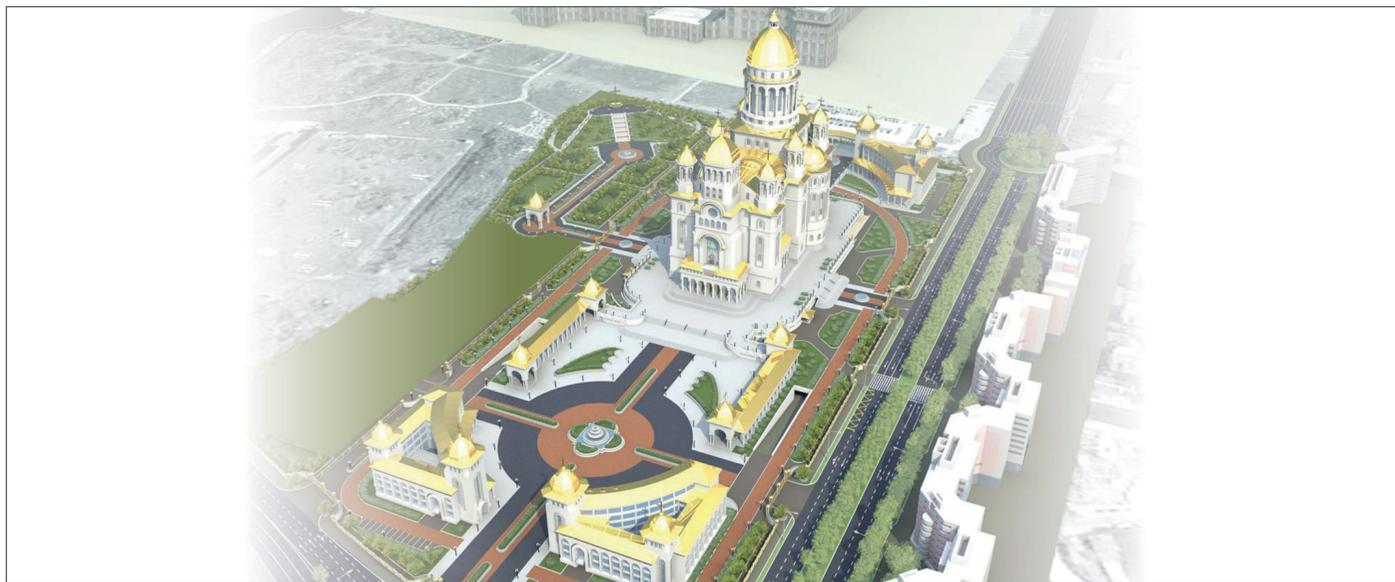
Greutățile vremurilor și neputințele oamenilor au făcut ca și în privința edificării unei Catedrale-simbol să fim în urma celorlalte popoare ortodoxe. Din 1990 până astăzi s-a urmat un întreg traseu, uneori dramatic, pentru stabilirea celui mai potrivit amplasament al acestei construcții.

Nădăjduim că această dorință a înaintașilor, veche de peste un secol, care este și a generațiilor de astăzi, se va putea, în sfârșit, realiza.

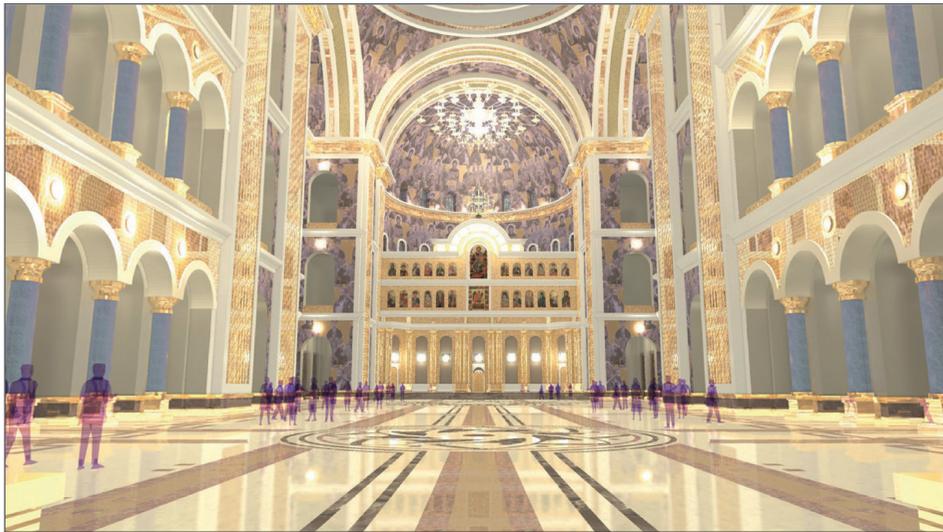
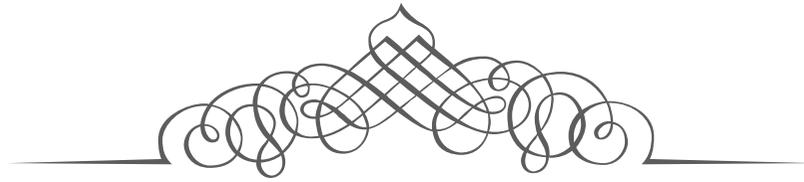
Aflat sub semnul istoriei, proiectul are nevoie de sprijinul concret al elitelor României de astăzi, din care dumneavoastră faceți parte.

Ne adresăm dumneavoastră, celor care veți primi „Povestea de peste 100 de ani a Catedralei Neamului”, cu încrederea că vă veți alătura Grupului de Inițiativă „Prietenii Catedralei”, al cărui scop este acela de a susține construcția acestui proiect important pentru identitatea și unitatea națională, dar și pentru cinstirea istoriei. Inițiativa reunește în sprijinul Bisericii cele mai respectate personalități din domeniul economic, juridic, social, academic și politic. Invitația de a face parte din acest grup vă este adresată cu încrederea că doriți să faceți parte din acest proiect al marilor valori românești.

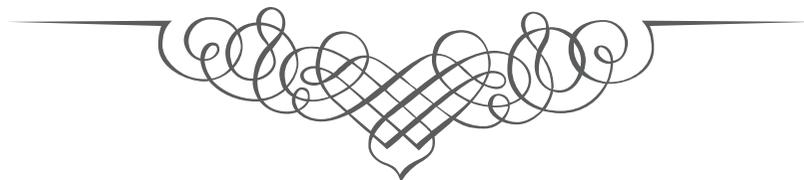
În această calitate, vă veți număra printre cei care, scriind astăzi destinele societății, spiritualității și culturii românești, vor face un mare pas către inaugurarea Catedralei Mântuirii Neamului până la aniversarea în 2018 a centenarului Marii Uniri.

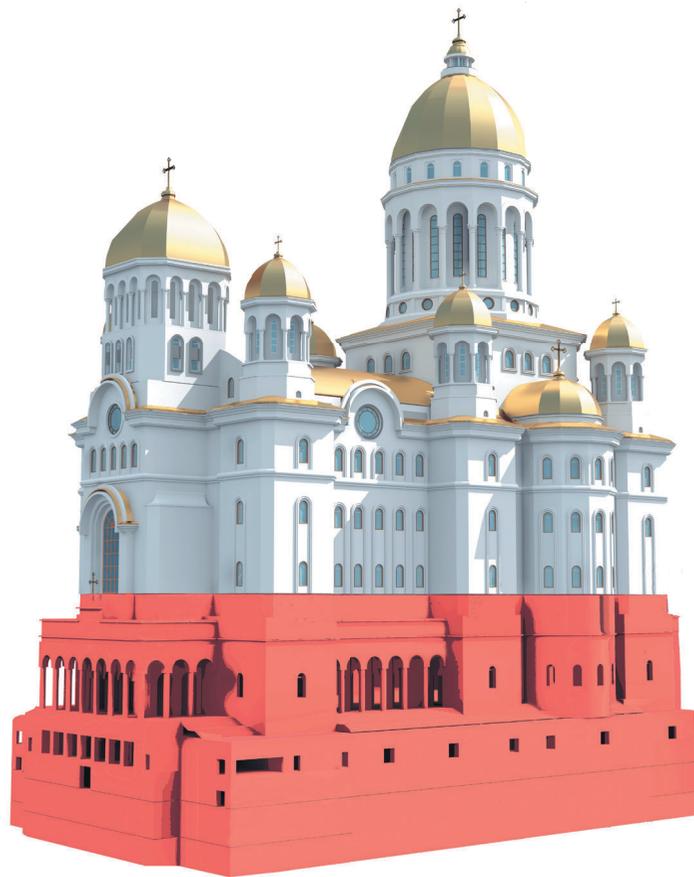


Machetă prezentată de SC Vanel Exim SRL (Bacău), Arhitect Constantin Amâiei



Catapeteasma Viitoarei Catedrale





Stadiul realizării construcției la data de 1 Noiembrie 2014